

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Praha

Inspekční zpráva

Základní škola Praha 4, Nedvědovo nám. 140

Nedvědovo nám. 140, 147 00 Praha 4 - Podolí

Identifikátor školy: 600 037 479

Zřizovatel: Městská část Praha 4, Tábořská 350, 140 45 Praha 4

Odbor školství Magistrátu hlavního města Prahy, Novodvorská 1010 , 142 00 Praha 4

Termín konání orientační inspekce: 30. května - 1. června 2001

Čj.	010 152/01-2700
Signatura	oa4cu140

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Nedvědovo náměstí 140, Praha 4, byla zřízena městskou částí Praha 4 jako právní subjekt k 1. 1. 1995. Součástí školy je školní družina a jídelna.

Škola realizuje v 1. – 9. ročníku výchovně-vzdělávací program čj. MŠMT ČR 16 847/96-2, Základní škola. V 6. - 9. ročníku má vždy jedna paralelní třída rozšířenou výuku tělesné výchovy podle učebního plánu MŠMT ČR čj. 29 738/1996-22-50 se zaměřením na plavání. V tomto školním roce má 18 tříd a 379 žáků.

Hlavní budova čp. 140 prošla v roce 1999 řadou stavebních úprav. Od května 2000 je vyřazena z provozu budova čp. 101 z důvodu připravované celkové rekonstrukce. Žáci a učitelky šesti tříd proto po celý letošní školní rok dojíždějí denně školním autobusem do objektu ZŠ Školní v Braníku a zpět. Umístění tří tříd 1. stupně provizorně v hlavní budově znamená značné zhoršení prostorových podmínek, ale organizaci provozu a vyučování zvládlo vedení školy i za této situace velmi dobře. Vzhledem k problémům vzniklým kolem výběrového řízení na rekonstrukci objektu čp.101 potrvá zmíněné provizorium i v příštím školním roce.

Orientační inspekce se zaměřila na sledování kvality vyučování na 2. stupni v předmětech český jazyk a literatura, dějepis, rodinná výchova, matematika a informatika, blok přírodovědných předmětů, praktické činnosti a na řízení školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Obsah učiva i časové dotace jsou ve všech ročnících v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Tematické časové plány respektují závazné osnovy a kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Jsou velmi stručné, formální, nemají přímý vliv na přípravu výuky. Postrádají propojení mezipředmětových vztahů. Všichni učitelé byli informováni o žácích se specifickými vývojovými poruchami učení a chování, ale ve sledovaných hodinách se individuální práce s těmito dětmi zřetelně neprojevovala. Plánování výuky je průměrné.

Vyučují čtyři učitelky; tři s odbornou i pedagogickou způsobilostí, jedna nesplňuje kritéria vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Kvalitu výuky ovlivňují především získaná kvalifikace a praxe, osobnostní dispozice a pedagogická erudice. Personální podmínky jsou velmi dobré.

Vyučuje se v kmenových třídách, které mají většinou charakter odborných učeben. V době inspekce byly všechny prostory upravené a čisté. Uspořádání a výzdoba všech prostor jsou funkční a vkusné, se značným podílem vlastních žákovských prací. Převážně nový školní nábytek splňuje ergonomické parametry. Kabinet českého jazyka soustřeďuje odbornou literaturu, pomocné knihy, literární texty, slovníky a gramatické tabule. Pro menší počet audiovizuálních nosičů je k dispozici i potřebná didaktická technika (ve sledovaném vyučování nebyla použita). Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT ČR. Učitelé pro žáky připravují další materiály (cvičení, pracovní texty). Ve výuce se obvykle využívají také alternativní zdroje informací (literatura, média). Psychohygienické a materiální podmínky jsou velmi dobré.

Hospitované hodiny byly připraveny, měly jasné cíle a obsah. Z jejich struktury byla zřejmá i organická návaznost k tématům předchozím i následujícím. Výrazně převládalo frontální vyučování s převahou činnosti učitele nad činností žáků. Jen sporadicky se prosazovaly

aktivizující a kooperativní metody výuky (řešení problému). Jazykové vyučování se soustředilo na praktické zvládnutí, upevnění a procvičení gramatického učiva. Vycházelo však především z aplikace gramatických pouček, jen zřídka z rozpoznávání a vyhledávání jazykových jevů v textech. Velmi důkladně byl připraven jazykový rozbor a opakovací cvičení.

Slohové vyučování vycházelo z možností praktického uplatnění slohových útvarů (proslov) i z rozboru literárního textu na dané téma, procvičovalo jejich stylizaci a kompozici. Problémem části výuky byly některé nedostatky v strukturování a organizaci vyučovací hodiny (nepřesné instrukce, nedopsání stanovené slohové práce, použití zastaralých pravidel pravopisu).

Sledovaný výběr žákovských písemností měl celkově spíše průměrnou úroveň. Rozsah i obsah zadávaných domácích úkolů byl přiměřený. Organizace, metody a formy výuky mají přes jednotlivá výraznější pozitiva celkově průměrnou úroveň.

Úvodní a průběžná motivace využívala většinou pouze obsahu učiva (seznámení s tématem) a vycházela z popsaných metod a forem práce. Kladně motivující hodnocení nebylo vždy organickou součástí hospitovaných hodin; v závěru hodiny na ně nezbýval někdy čas. Jen zřídka se objevil i požadavek sebehodnocení vlastního výkonu; celkově žáci byli jen málo vedeni k posouzení práce své vlastní i svých spolužáků. Podklady ke klasifikaci jsou v žákovských knížkách dostačující, výrazněji v nich však převažuje hodnocení mluvnice a písemných projevů. Motivace a hodnocení mají průměrnou úroveň.

Klidná pracovní atmosféra ve vyučování nasvědčovala velmi dobré úrovni vzájemných vztahů mezi učiteli a žáky. Kultivovaný projev učitelů pozitivně ovlivňoval kvalitu verbální i mimoverbální komunikace žáků. Respekt a neformální autoritu získával v některých případech také smysl pro humor a schopnost učitelky organizovat vyučování jako stálý dialog s dětmi. Žáci bez problémů komunikovali s vyučujícími, jsou však méně zvyklí spolupracovat mezi sebou. Možnosti pro rozvoj jejich komunikačních dovedností byly přímo úměrné podílu aktivizujících metod a forem práce ve vyučování. V interakci a komunikaci jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Kvalita vzdělávání v českém jazyku a literatuře je i přes některá výraznější pozitiva celkově průměrná.

Dějepis, rodinná výchova

Obsah učiva i časové dotace jsou ve všech ročnících v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Časové plány respektují závazné osnovy a kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Jsou stručné, formální, zřetelně neovlivňují vlastní přípravu výuky. Postrádají propojení mezipředmětových vztahů, nereflktují specifickou situaci ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy (snížená hodinová dotace dějepisu ve dvou ročnících). Ze záznamů v třídních knihách je zřejmé, že plánování výuky dějepisu v rozsahu témat jednotlivých vyučovacích hodin by bylo možno uspořádat a zefektivnit. Plánování a příprava jednotlivých hodin jsou celkově průměrné.

Jediná učitelka dějepisu je odborně a pedagogicky způsobilá, ze dvou učitelek rodinné výchovy má pouze jedna odbornou a pedagogickou způsobilost, druhá nesplňuje podmínky vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. Kvalitu výuky ovlivňují především vlastní invence, schopnost komunikovat se žáky a získat je pro předmět. Personální podmínky jsou velmi dobré.

Vyučuje se v kmenových třídách, které mají většinou charakter odborných učeben. V době inspekce byly všechny prostory upravené a čisté. Uspořádání a výzdoba všech prostor jsou funkční a vkusné, se značným podílem vlastních žákovských prací. Převážně nový školní nábytek splňuje ergonomické parametry. Kabinet dějepisu obsahuje běžné vybavení: větší soubor map, naučnou literaturu, pracovní materiály, historické atlasy. Pro menší počet

audiovizuálních nosičů je v budově k dispozici i potřebná didaktická technika (ve sledovaném vyučování nebyla použita). Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT ČR. Učitelky využívají ve výuce i řadu pomůcek a materiálů vlastních. Ve výuce se zčásti využívají také alternativní zdroje informací (literatura, média). Psychohygienické, prostorové i materiální podmínky jsou velmi dobré.

Příprava vyučování byla pečlivá, hodiny měly jasný cíl a obsah. Znalosti žáků vycházely zejména ze systematicky osvojeného předchozího učiva i z jejich vlastního zájmu. Vyučování oživovalo střídání metod a forem práce (žakovský referát, heuristický rozhovor, práce s učebnicí, vstupování do modelových situací, samostatná práce). Důsledně se uplatňovaly mezipředmětové vztahy. V rodinné výchově se účelně propojovaly výchovná i nauková složka předmětu.

Naproti tomu hlavním nedostatkem části výuky bylo frontální verbální vyučování s převahou činností učitele nad činností žáků. Dějepisné vyučování se soustředilo především na prezentaci fakt a spíše opomíjelo souvislosti, vzájemné vztahy, příčiny a důsledky historických událostí a jevů. V organizaci, metodách a formách výuky jsou i přes některé velmi dobré výsledky celkově pozitiva i negativa v rovnováze;

Úvodní a průběžná motivace využívala především obsahu učiva a zvolených metod (atraktivnost tématu, vlastní informace a zkušenosti dětí), míra její účinnosti byla v jednotlivých případech rozdílná. Méně produktivní bylo zkoušení jednotlivců u tabule. Průběžné i závěrečné motivační hodnocení netvořilo ve všech případech organickou součást výuky. Jen málo žáci hodnotili výkon svůj vlastní nebo svých spolužáků. Četnost klasifikace v žakovských knížkách byla dostačující. Motivace a hodnocení mají průměrnou úroveň.

Vstřícný přístup učitelek k dětem a jejich kultivovaný projev, někde i smysl pro humor a schopnost dialogu navozoval vstřícnou atmosféru a kladně ovlivnil i kvalitu verbální i mimoverbální komunikace žáků. Ale jen v části výuky měli žáci možnost intenzivněji rozvíjet své komunikační dovednosti spolu s logickým uvažováním, prezentovat své názory a diskutovat o nich. Převažovala komunikace učitel – žáci nad vzájemnou interakcí mezi dětmi samotnými. V komunikaci a interakci jsou pozitiva i negativa v rovnováze.

Výuka dějepisu a rodinné výchovy má i přes jednotlivé velmi dobré výsledky celkově průměrnou úroveň.

Matematika, volitelný předmět cvičení z matematiky

Výuka ve sledovaných předmětech probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě. V devátém ročníku si žáci mohou volit nepovinný předmět cvičení z matematiky, který jim umožňuje rozvíjet matematické vědomosti a dovednosti, vede je k vyhledávání souvislostí mezi denním životem a algebraickým učivem. Příprava pedagogů na sledované hodiny byla velmi dobrá. Všichni byli informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování, ale ve sledovaných hodinách nebyla vidět individuální práce s těmito dětmi. Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako nadprůměrné.

Předměty vyučují čtyři vyučující, z toho dva splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, dva mají pedagogickou způsobilost. Personální podmínky výuky jsou velmi dobré.

Vyučuje se v pracovních matematiky, fyziky, chemie a v jedné kmenové třídě. Učebny disponují základním vybavením, estetická podnětnost prostředí se různí, závisí zejména na nápaditosti motivační výzdoby, v níž se uplatňují žakovské práce. Zvolená učebnicová řada nakladatelství Prométheus umožňuje kontinuální výuku od 6. do 8. ročníku, v 9. ročníku se žáci posledním rokem učí podle starší učebnice SPN. Všechny mají schvalovací doložku

MŠMT ČR. Ve škole jsou k dispozici zpětné projektory, pomůcky a modely, nástěnné obrazy atd. Ve sledovaných hodinách však nebyly tyto prostředky dostatečně využívány. Výukový software zařazuje vhodně do výuky pouze jeden učitel. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem jsou materiální a psychohygienické podmínky výuky hodnoceny jako průměrné.

Tempo výuky většinou odpovídalo věku a schopnostem žáků. Cíle hodin byly stanoveny. Ve frontálně vedených hodinách se vhodně střídaly metody výuky (opakování učiva při klasifikačním zkoušení, řízený rozhovor při společném opakování, samostatná písemná práce žáků, výklad a písemné procvičování nové látky). Neobjevila se vnitřní diferenciaci ani skupinová práce. V menší části výuky matematiky se nereflektoval aktuální stav třídy, tempo výuky vedlo k nízké aktivitě žáků, kterou ovlivnila i absence kooperativních technik učení a nedostatek prostoru pro rozvíjení sociálních a komunikativních dovedností žáků. Dva vyučující vhodně zařadili do výuky problémové úlohy. Nová látka byla většinou vykládána se snahou o názornost, při stanovení matematických zákonitostí postupovali žáci od konkrétního k obecnému. Pouze výjimečně dospěli k alternativním řešením příkladů. Samostatná práce žáků sloužila k upevnění učiva a poskytovala zpětnou vazbu učitelům; ti na jejím základě individuálně napomáhali při vypracování jednotlivých úkolů, respektovali tempo i schopnosti žáků. Zadané domácí úkoly byly přiměřené rozsahem, vycházely z učiva probíraného v hodině. Základ výuky cvičení z matematiky tvořila samostatná práce žáků. Získávali poznatky k zadaným úkolům modelací problémů na konkrétním tělese, zobrazovali prostorový útvar do roviny. Učitelka práci žáků pouze usměřovala a v případě nutnosti individuálně pracovala s těmi, kteří potřebovali její pomoc. V organizaci, metodách a formách výuky jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Úvodní motivace ve většině případů spočívala v popisu průběhu a cíle hodiny. Hodnocení a klasifikace při cvičení z matematiky se orientovala na dobrý výsledek, což mělo výrazný motivační efekt. Negativem výuky matematiky bylo opomíjení závěrečné zhodnocení práce žáků v hodině. Při výuce žáci nebyli vedeni k sebehodnocení a ke vzájemnému hodnocení. Písemné práce hodnotí učitelé přiměřeně, výsledky analyzují a jsou jim podkladem pro opakování učiva. Motivace žáků i jejich hodnocení má průměrnou úroveň.

Pedagogové měli velmi dobrý verbální i neverbální projev, jejich převážně vstřícný a trpělivý přístup k žákům vytvářel pracovní prostředí založené na vzájemné důvěře a toleranci. Žáci ovládali odbornou matematickou terminologii včetně specifických zápisů, dodržovali standardní úpravu řešení příkladů. Učitelé nebyli vždy dostatečně důslední při vyžadování zdůvodnění zvoleného postupu a slovního doprovodu při řešení příkladů na tabuli, někdy tyto činnosti prováděli za žáky. Nezařazení kooperativních technik učení bylo příčinou vytvoření malého prostoru pro obhajobu vlastních názorů a pro rozvoj komunikativních dovedností žáků. Negativem bylo i tolerování jednoslovných odpovědí. Komunikaci mezi žáky a učiteli i vzájemná interakce žáků je průměrná.

Kvalita vzdělávání v předmětech sledovaného matematického bloku má průměrnou úroveň.

Informatika - volitelný předmět

Informatika je součástí učebního plánu „neplaveckých tříd“ od 7. ročníku jako jeden z volitelných předmětů. Vyučuje se v souladu s učebními dokumenty. Tématické plány obsahující členění učiva dokládají, že výuka se orientuje na uživatelské zaměření výpočetní techniky. Plánování a příprava výuky jsou spíše nadprůměrné.

Informatiku vyučuje pedagogicky způsobilý učitel. Absence předepsané odborné způsobilosti neměla na výuku vliv. Pedagog se stále vzdělává a má o danou problematiku velký zájem. Personální podmínky výuky jsou velmi dobré.

V počítačové učebně je deset stanic staršího typu s operačním systémem Windows 95, jsou propojeny v síti, kterou řídí výkonný server. Na učitelský počítač je napojen dataprojektor, umožňuje projekci jednotlivých částí práce. Pracovna však nemá účinné zatemnění, takže využití dataprojektoru ztrácí při větší intenzitě světla význam. K dispozici je barevná inkoustová tiskárna, scanner, připojení na internet telefonní linkou. Ze softwarového vybavení se při výuce žáci seznamují s programy Word a Excel. Dále získávají poznatky z práce v prostředí internetu. Předmět je vyučován ve skupinách s přiměřeným počtem žáků. Materiální vybavení počítačové pracovny neumožňuje, aby každý žák mohl samostatně pracovat na počítači, a proto většinou pracují ve dvojicích. Materiální podmínky výuky jsou průměrné, psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré.

Sledovaná výuka byla připravená, zadané úkoly byly účelně a srozumitelně formulované, doplněné ukázkou jednotlivých kroků práce na učitelském počítači, což má pro žáky velký význam. Praktická výuka byla podložena teoretickými znalostmi, které učitel opakoval nebo s nimi žáky nově seznamoval v úvodu hodiny. Při samostatné práci žáci pracovali se zájmem a pod přímým vedením učitele, který byl obeznámen s úrovní znalostí, ovšem nediferencoval činnost podle jejich rozdílných vědomostí. Individuálně pomáhal a kontroloval žákovské práce, vstřícně reagoval na situace, kdy žáci nestačili zvládat stanovené úkoly. Organizace, metody i formy výuky jsou na velmi dobré úrovni.

Vysoká atraktivita učiva a zdůraznění jeho dalšího významu pro budoucí život vytvářelo dostatečnou motivaci k předmětu. Průběžné hodnocení vycházelo převážně z práce žáků v hodině, z připravených referátů, popř. z vypracovaných samostatných prací na počítači, které shrnují probírané učivo. V motivaci a hodnocení převažují pozitiva.

Učitel měl velmi dobrý verbální i neverbální projev a žáci ho plně respektovali. V hodinách panovala příjemná atmosféra, která byla navozená vstřícným a klidným vystupováním vyučujícího a jeho přátelským vztahem k žákům. Komunikace mezi vyučujícím a dětmi i vzájemná komunikace žáků v pracovních skupinách je velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání v předmětu informatika má velmi dobrou úroveň.

Přírodovědné předměty v 6. – 9. ročníku (fyzika, chemie, přírodopis)

Organizace a plánování výuky, včetně minimálních časových dotací pro všechny uvedené předměty v 6. - 9. ročníku, jsou v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu.

Učitelky zpracovaly stručné tematické plány s časovým rozvržením učiva. Některé uvádějí témata laboratorních prací a náměty na exkurze, chybí v nich však témata chování obyvatelstva za mimořádných situací. Na povinnou výuku přírodovědných předmětů navazuje volitelný předmět fyzikální praktika; z vypracovaného plánu je patrná preference tvorby žákovských dovedností podložených odbornými vědomostmi. Vyučující připravují žáky se zájmem o přírodovědnou a ekologickou problematiku na odborné olympiády a soutěž „Poznej Chraň pražskou přírodu“. Plánování a příprava výuky má velmi dobrou úroveň.

Předmětům vyučují tři učitelky, z toho dvě s příslušnou pedagogickou a odbornou způsobilostí a jedna pouze s pedagogickou způsobilostí. Vyučuje se v polo odborných pracovnách, které jsou současně kmenovými třídami, a v menší míře i v běžných třídách. Pracovny jsou vybaveny videem, běžným žákovským nábytkem a demonstračním stolem. V místnostech není rozvod vody, plynu ani elektrického proudu do žákovských stolů, ale jsou tam uloženy a vystaveny pomůcky. V těchto třídách probíhají i laboratorní práce. Učebny mají dobrou estetickou úroveň a motivační výzdobu. Vybavenost kabinetů klasickými pomůckami a didaktickou technikou je dostačující, používání je časté a promyšlené. Výukové počítačové programy s přírodovědnou tematikou ve škole nejsou. Vyučující připravují žákům alternativní materiály.

Pro výuku se používají schválené učebnice. Pro výuku přírodovědných předmětů má škola průměrné personální, prostorové a materiální podmínky.

Příprava učitelek na výuku sledovaných hodin byla svědomitá. Převládaly klasické vyučovací metody a formy práce zaměřené jak na tvorbu žákovských znalostí, tak i dovedností spojených s pozorováním přírodnin, demonstračních pokusů a s tvorbou žákovských dovedností při žákovských pokusech prováděných jednotlivci, ve dvojicích nebo ve skupinách. V jedné hodině se konaly laboratorní práce. Součástí většiny hodin bylo orientační opakování. Při zkoušení jednotlivců řešili ostatní žáci samostatně zadané úkoly, které s nimi vyučující následně rozebraly a zhodnotily, nebo probíhalo zkoušení s aktivní účastí ostatních žáků. V jednom případě nebyli ostatní žáci do zkoušení zapojeni ani samostatně neřešili jiné úkoly. Učitelky užívaly při opakování demonstrační pomůcky, krátké videozáznamy a žákovské referáty. Některé úkoly zadané skupinám žáků sloužily k upevnování nebo prověřování probraného učiva. Ostatní byly využity v části hodiny, týkající se seznámení s novým učivem. To zvyšovalo možnost aktivnější účasti žáků v této části hodiny. Při opakování a prověřování znalostí byla náročnost otázek přiměřená úrovni žáků.

Výkladové části byly různorodé: od klasického výkladu sporadicky proloženého otázkami bez použití pomůcek, k výkladu spojenému s vyhledáváním údajů v učebnici a s doplňováním údajů na pracovních listech, sledováním videoprogramu nebo demonstračních pokusů s nenásilnou formou upozorňování na souvislosti a se správným nácvikem pozorovacích dovedností. Výklad učiva, při němž byly vhodně využity mezipředmětové vztahy a výchovné aspekty, byl srozumitelný, odborně správný, přiměřený věku a schopnostem žáků. Logický sled učiva navazoval na předcházející znalosti. Zápisy do sešitů byly přiměřeně dlouhé, ale s malou aktivní účastí žáků. Procvičovací část výuky oživilo zařazení aktuálních problémů souvisejících s probíranou tematikou, např. s ochranou zdraví a životního prostředí. V závěru pedagožky většinou zařadily opakování, ale jen zřídka zhodnotily žákovskou práci v hodině. Sledovaná laboratorní práce byla připravená a zajištěná dostatkem pomůcek a přírodnin. Vyučující vycházela ze žákovských znalostí a přiměřeným tempem žáky vedla k pozorování a laboratorním činnostem. Součástí hodiny byl i správný nácvik tvorby laboratorního protokolu a udržování i úklid pracoviště. Při žákovských pokusech učitelka sledovala činnost žáků a kladla důraz na bezpečnost práce i na správné zacházení s mikroskopy. Negativem byl časově příliš náročný program. Proto žáci poslední úkol nestihli a úklid a hodnocení práce probíhaly o přestávce. Vyučování volitelného předmětu fyzikální praktika splňovalo všechny požadavky na dobře připravenou a metodicky správně vedenou laboratorní práci. Žáci při ní získávali praktické dovednosti po předchozím teoretickém seznámení s problematikou. Pracovali v malých skupinách, radili se o problému, projevíli zájem i velmi dobré vědomosti, dovednosti a laboratorní návyky. Vlastní zjištění formulovali v závěrech průběžně tvořeného protokolu. Organizace a metody výuky jsou velmi dobré, kladem je využívání kooperativních technik s cílem rozvíjení sociálních a komunikativních dovedností.

Motivačním prvkem ve většině hodin byly ukázky na videu, pokusy a demonstrace pomůcek, v některých případech referáty i opakovací části hodin. Žáky průběžně motivovalo střídání metod, vlastní samostatná práce a veřejné hodnocení a pochvala vyučujících. V závěru hodin probíhalo hodnocení jen sporadicky. Úroveň motivace a hodnocení je průměrná.

Výuka přírodovědných předmětů probíhala v příjemné atmosféře. Vyučující měly k žákům pěkný vztah, který byl zřejmý ze způsobu vzájemné komunikace. a odrážel se v chování žáků při hodině. V komunikaci a interakci mezi žáky a učiteli převažují pozitivní zjištění.

Kvalita vyučování uvedeného bloku přírodovědných předmětů je velmi dobrá.

Praktické činnosti

Časová dotace předmětu je v souladu se vzdělávacím programem. Výběr z osnov zařazených tematických celků souvisí s materiálními, technickými a personálními podmínkami školy. Jsou to: práce s počítačem, práce s technickými materiály a pěstitelství. Téma práce s počítačem je pouze v učebním plánu „plaveckých tříd“. Do výuky jsou dále zařazena témata mimo rámec osnov (práce s papírem, tvorba modelů výtvarné techniky, ruční práce). Tím dochází k nedodržení osnov zvoleného vzdělávacího programu. Na výuku praktických činností navazuje volitelný předmět domácnost. Promyšlený tematický plán se zaměřil na maximální využití nově vybudované cvičné kuchyňky. V celkovém plánování výuky předmětu jsou nedostatky, plánování a příprava jednotlivých hodin je velmi dobrá. Plánování a příprava výuky má průměrnou úroveň.

Ze čtyř pedagogů, kteří se podílejí na výuce, je pouze jeden plně kvalifikovaný, dva mají pedagogickou způsobilost a jeden nesplňuje kritéria stanovená v § 2 odst. 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. Kvalitu vzdělávání práce s počítačem negativně ovlivnila pedagogická nezpůsobilost vyučujících. Prostorové zázemí pro výuku tvoří počítačová pracovna (viz předmět informatika), školní dílna se základním vybavením, krásná školní kuchyně a polo odborná pracovna přírodopisu. Předmět se vyučuje ve skupinách s přiměřeným počtem žáků. Menší počet počítačů však v řadě případů neumožňuje individuální práci. Pro výuku praktických činností má škola průměrné personální, prostorové a materiální podmínky.

Sledovaná výuka probíhala v počítačové pracovně, v kuchyňce a v pracovně přírodopisu. Učitelé využili dostačující množství vhodných pomůcek při zachování všech bezpečnostních pravidel. Praktická výuka byla podložena teoretickými znalostmi. Výuka pěstitelství byla jen teoretická, žáci při ní získávali vědomosti bez tvorby dovedností, což není zcela v souladu se specifickými cíli předmětu. Dílčím problémem části výuky práce s počítačem bylo nerespektování schopností žáků, tempo výuky bylo příliš pomalé, neproduktivní. Ztráta pozornosti se nakonec projevila i v chování žáků. V organizaci, metodách a formách výuky jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

V hodinách panovala většinou příjemná pracovní atmosféra. Navozovalo ji vstřícné a klidné vystupování vyučujících a jejich přátelský vztah k žákům. Žáci pracovali pod přímým vedením učitelů.

Při samostatné práci s počítačem se neuplatnila vnitřní diferenciacce podle rozdílné úrovně žakovských znalostí. Výsledky žakovské práce učitelé průběžně hodnotili, ale závěrečné hodnocení se objevilo jen sporadicky. Úroveň motivace a hodnocení má průměrnou úroveň, stejně i komunikace mezi vyučujícími a žáky i vzájemná komunikace žáků v pracovních skupinách.

Výuka předmětů praktické činnosti je hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání je ve sledovaných předmětech celkově průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobý plán rozvoje školy ze září 1999 stručně shrnuje hlavní priority činnosti s důrazem na vzdělávání a výchovu, personální a materiální zabezpečení a na spolupráci s rodiči.

Koncepční záměry v období 2000 - 2004 obsahuje i plán činnosti školy pro školní rok 2000/2001. Jeho součástí je i program primární prevence negativních jevů. Koncepce a profilace školy je reálná, perspektivní a respektuje zájmy dětí, rodičů, veřejnosti i zřizovatele. Nabízí řadu zájmových kroužků, školních i mimoškolních aktivit. Nabídka volitelných předmětů vychází z personálních možností školy a reflektuje i potřeby žáků, je limitovaná i programem rozšířené tělesné výchovy. Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení jsou evidováni. Učitelky pro ně vypracovaly individuální plány, ve sledované výuce se individuální práce s nimi v podstatě neprojevala.

Plánování učiva ve sledovaných předmětech je až na výjimku v souladu s platnými osnovami. Plány jsou však převážně formální, není z nich zřejmá týmová spolupráce učitelů a mezipředmětové vztahy, nezohledňují specifické podmínky tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Neplánuje se tematické rozvržení výuky předmětu v celé perspektivě žákovy školní docházky.

Pro rok 2000 byl předložen rozpis počtu zaměstnanců a prostředků na platy, v členění na pedagogické a nepedagogické zaměstnance. Rozpis je využíván k usměrňování čerpání prostředků na platy zaměstnanců.

Koncepce školy je perspektivní a průběžně se realizuje. Plánování v úrovni školy je systematické a promyšlené. Rezervy však existují v plánování výuky v některých předmětech.

Plánování má průměrnou úroveň.

Organizování

Provoz školy se řídí organizačním řádem, který vymezuje povinnosti a kompetence jednotlivých pracovníků. Jeho součástí je řada precizujících dokumentů (řád školy, pracovní náplně pracovníků školy, kritéria hodnocení pracovníků).

Ředitelka jmenovala svého zástupce, spolu s ní a dále s výchovnou poradkyní a vedoucí školní družiny vytváří užší vedení školy, které se pravidelně schází. Dále ustavila širší vedení školy, je složené z užšího vedení a doplněné o hospodárku školy a školníka. Širší vedení školy se schází nepravidelně, dle potřeby. Zápisy z pedagogických rad dokládají, že se rada zabývá výsledky výchovně-vzdělávací práce školy.

Činnost ustavených metodických orgánů je převážně pouze formální, často se omezuje jen na organizaci soutěží, vycházek a exkurzí, sjednocuje požadavky na používání sešitů i učebnic. Rezervy existují zejména v plánování učiva, vymezení mezipředmětových vztahů, uplatňování efektivních metod a forem práce ve vyučování, ve vzájemné kooperaci a koordinaci výuky.

Kontrolovaná povinná dokumentace je vedena v souladu s § 38a zákona č. 29/1984 Sb. Zjištěné nedostatky se týkaly např. označení ročníků, tříd v katalogových listech a třídních výkazech, vedení katalogových listů na kopiích zaslaných z jiných škol, evidence a kontroly žákovské absence v třídních knihách. Osobní spisy všech zaměstnanců obsahují všechny potřebné dokumenty. Zařazování pracovníků do platových tříd a stupňů je v souladu se zákonem č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, a nařízení vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů. Dle předloženého výkazu P1 - 04 o pracovnících a mzdových prostředcích za 1. - 4. Q roku 2000, nebylo zjištěno žádné porušení závazných ukazatelů státního rozpočtu.

Vnitřní informační systém používá standardních mechanismů (školní rozhlas, nástěnky, porady, osobní kontakt). Oboustrannou komunikaci mezi vedením školy a žáky zprostředkovává žákovská samospráva, již tvoří zástupci tříd 6. - 9. ročníků. Rodiče jsou informováni čtyřikrát

ročně na třídních schůzkách a konzultacích; aktuální informace jim poskytují žákovské knížky, kde však byla zjištěno nedostačující hodnocení v některých předmětech výchovného zaměření a klasifikace neověřená podpisem učitele. Škola pořádá dvakrát ročně Den otevřených dveří – pro zákonné zástupce žáků budoucích prvních tříd a pro zájemce o nově otvírané plavecké třídy.

Na veřejnosti se prezentuje v místním časopisu „Tučňák“ a na kvalitně zpracované a stále aktualizované webové stránce školy. Výroční zpráva za rok 1999-2000 byla zpracována v souladu s § 17e odst. 2, 3 zákona č. 564/1990 Sb. Obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi.

Ředitelka školy správně poskytuje informace v souvislosti se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Vedení školy spolupracuje se Sdružením rodičů a přátel školy, se zástupci jednotlivých tříd pravidelně konzultuje vzniklé problémy. Součástí práce školy je systematická spolupráce se sociálními partnery (pedagogicko-psychologická poradna, městská část, policie atd.). Vytvořené organizační schéma je funkční a umožňuje participaci pracovníků na řízení školy.

Účetnictví finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu je vedeno přehledným a průkazným způsobem. Doklady mají všechny náležitosti v souladu s ustanovením zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Kontrole byl předložen: výkaz zisků a ztrát, účtová osnova, hlavní kniha, výkaz P 1 - 04, inventurní soupisy, pokladní kniha, pokladní doklady, faktury, rozvaha, protokoly o provedených inventurách; nebyly shledány nedostatky. Údaje v účetnictví souhlasí s údaji uvedenými ve výkazu P 1 - 04. Nebyly zjištěny nedostatky.

V organizačním uspořádání školy a kvalitě informačních systémů jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy usiluje vytvořit kvalitní pedagogický sbor. Kromě dlouhodobých personálních problémů (např. výuka cizích jazyků, hudební výchovy) komplikuje personální situaci i současná generační obměna v kompaktním a stabilním týmu učitelů. Ve škole existuje klidná pracovní atmosféra, podporující dobré vztahy k žákům, k jejich rodičům i k veřejnosti. Nedaří se však prosazovat ve větší míře didaktickou inovaci v metodách a formách výuky. Rezervy existují i v pomoci pedagogům postrádajícím odbornou nebo pedagogickou způsobilost.

Ředitelka školy zpracovala vnitřní platový předpis pro poskytování osobních příplatků a mimořádných odměn, pro přiznání příplatků za vedení a podmínky pro přiznání dalšího platu. Nenárokové složky platu, tj. osobní příplatky ve smyslu § 7 a § 9 nařízení vlády ČR č. 251/1992 Sb. jsou vypláceny v mezích, která jsou stanovena platnými právními předpisy. Kritéria pro stanovení nadtarifních složek platu jsou zveřejněna a známa. Jsou motivující a prokazatelně se uplatňují. Jejich součástí je i požadavek dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Naprostá většina učitelů se nadále vzdělává, přehled vzdělávacích aktivit obsahuje výroční zpráva.

Ve vedení a motivování jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

Kontrolní mechanismy

Do všech složek řízení se promítá skutečnost, že ředitelka od svého nástupu do funkce neustále řeší zásadní problémy materiálně-technického rázu. Zvýšené nároky klade na ni i problematika plaveckých tříd. To se nutně projevuje na zmenšení časové dotace pro pedagogické řízení. Její statutární zástupce se v řídicí práci dobře orientuje, ale stále ještě získává další zkušenosti a praxi.

Škola provádí vlastní evaluaci zadáváním kontrolních prací v hlavních předmětech, výsledky vyhodnocují jednotliví učitelé.

Vedení školy vydalo pracovní řád pro zaměstnance, směrnice k ochraně majetku, směrnice k oběhu účetních dokladů, organizační schéma školy.

Kontrolní mechanismy jsou správně nastaveny – jak je např. zřejmé z relativně četné hospitační činnosti, záznamů z pedagogické rady i dalších dokumentů - postrádají však potřebnou soustavnost a důslednost ve svém působení.

Kontrolní mechanismy mají průměrnou úroveň

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy má průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení použití účelových prostředků

Základní škole nebyly přiděleny pro rok 2000 žádné účelové prostředky.

Hodnocení čerpání NIV, ONIV

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vyčerpány dle potřeb na provoz školy. Příspěvek byl čerpán na mzdy, povinné odvody, nákup učebních pomůcek, učebnic, drobné opravy a udržování, ostatní služby. K zajištění provozu školy byly využity rovněž prostředky z doplňkové činnosti školy.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu byly použity účelně a hospodárně pro zajištění výuky a provozu školy.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy

„Plavecké“ třídy mají ve škole již dlouholetou tradici, počátek jejich existence ovlivnila mimo jiné i blízkost Plaveckého stadionu v Podolí. Reprezentují úspěšně školu v řadě včetně celorepublikových mistrovství.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení čj. 2490/99/ZŠ ze dne 1. dubna 1999.
- Zřizovací listina dle usnesení OZ MČ Praha 4 č.5/Z4-99 ze dne 23. června 1900.
- Podkladová inspekční dokumentace.

- Dotazník pro ředitele školy před inspekcí.
- Výroční zpráva za školní rok 1999/2000.
- Povinná dokumentace škol a školských zařízení podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, vztahující se k hodnocení činnosti školy.
- Fakultativní dokumentace vedení školy a učitelů: tematické plány, záznamy z hospitací, záznamy metodických orgánů.
- Výkaz zisků a ztrát za rok 2000.
- Výkaz výnosů a nákladů v roce 2000.
- Výkaz P 1 - 04 r. 2000.
- Účtová osnova r. 2000.
- Hlavní účetní kniha r. 2000.
- Faktury na nákup učebnic a učebních pomůcek období roku 2000.
- Protokoly z vnějších kontrol provedené v roce 1999 a 2000.
- Pokladní kniha a pokladní doklady období roku 2000.
- Inventurní soupisy a protokoly o provedených inventurách období roku 2000.
- Personální dokumentace.

ZÁVĚR

ČŠI vymezila ve sledovaných oblastech vzdělávání a řízení školy

pozitiva:

- škola se dobře vyrovnává s problémy způsobenými současným prostorovým provizóriem
- úsilí o vytváření optimálních organizačních podmínek pro rozšířenou výuku tělesné výchovy se zaměřením na plavání
- úsilí o zlepšení prostorových a materiálně-technických podmínek výuky
- velmi vkusná a nápaditá úprava interiéru školy

negativa:

- malý podíl aktivizujících a kooperativních metod činnosti ve sledovaném vyučování
- nedostatky v plánování výuky
- část výuky bez odborné a pedagogické způsobilosti
- průměrná účinnost kontrolních mechanismů

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu pro rok 2000 byly vynaloženy efektivně a příspěvek byl řádně zúčtován se státním rozpočtem. V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Škola má perspektivní koncepci, která reflektuje vzdělávací potřeby a zájmy žáků a která se v dlouhodobém horizontu realizuje. Záslužné je vytváření příznivých podmínek pro existenci rozšířené výuky tělesné výchovy v „plaveckých“ třídách.

V souhrnu posuzovaných oblastí činnosti školy jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze. Na základě zjištěných skutečností v oblasti kvality vyučování ve sledovaných předmětech a kvality řízení je škola celkově hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Vagenknecht
Členové týmu	PaedDr. Jana Křest'ánová
	RNDr. Jitka Loubová
	Dana Ctiborová

V Praze dne 18. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. června 2001

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Danuše Wainerová

.....

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): MHMP	2001-07-09	010 541/01-2700
Zřizovatel: MČ Praha 4	2001-07-09	010 542/01-2700

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.